

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/323/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112233549
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5112233549.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a JUDr. Jany Urbanovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 7C/247/2012-83 zo dňa 08. januára 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 7C/247/2012-83 zo dňa 08. januára 2013
o t v r d z u j e.

p

Odporcovi náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol v celom rozsahu navrhovateľov návrh v hore uvedenej veci. Návrh navrhovateľa na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti pre porušenie práva navrhovateľa na zákonného sudcu a nestranný súd zamietol. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Vo svojom odôvodnení dospel k záveru, že navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno v celom rozsahu, keď nepreukázal zákonné predpoklady pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľ nepreukázal ním tvrdený nesprávny úradný postup (existenciu prieťahov v exekučnom konaní sp. zn. 20Er 3712/2009), na základe ktorého sa domáhal priznania náhrady škody. Rozhodnutie o udelení poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 05. 03. 2010 bolo vydané po 4 mesiacoch od podania žiadosti (28. 10. 2009). Vzhľadom na predmet veci, exekučný titul - rozhodcovský rozsudok, súd skúmal rozhodcovské konanie a zabezpečoval si podklady potrebné pre rozhodnutie, ktoré okolnosti spôsobili, že vydal poverenie po 4 mesiacoch od podania žiadosti. Rozhodnutie preto bolo vydané v primeranej lehote. Zároveň navrhovateľ ani nepreukázal výšku majetkovej škody. Navrhovateľ ani ničím hodnoverným nepreukázal majetkovú škodu ani nemajetkovú ujmu. Tvrdená škoda nemá bezprostrednú a priamu príčinnú súvislosť s rozhodnutím exekučného súdu, tvrdenými prieťahmi. Navrhovateľ nepreukázal, že bez vydania rozhodnutia exekučného súdu, bez tvrdených prieťahov exekučného súdu by nebolo došlo k vzniku tvrdenej škody.

Návrh navrhovateľa na prerušenie konania okresný súd zamietol preto, lebo v skutočnostiach uvádzaných navrhovateľom, že podal ústavnú sťažnosť pre porušenie základného práva na zákonného sudcu a nestranný súd, nevidel dôvod na prerušenie konania či už podľa § 109 ods. 1 písm. b) a c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“).

Odporca bol úspešný, ale trovy si nevyčísľil a ani súd nezistil vznik trov na jeho strane, a preto mu ich nepriznal (§ 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p.).

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonnej lehote navrhovateľ. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na opätovné prejednanie.

Namietal, že riadne a včas požiadal o zrušenie pojednávania, uviedol dôležité dôvody a predložil súdu listiny spájané s označenými dôvodmi. Súd nemohol vec prejednať v neprítomnosti navrhovateľa. V ďalšom poukázal na to, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. V tejto súvislosti upozornil i na právny názor vyslovený Krajským súdom v Trnave, v rozhodnutí sp. zn. 11NcC/46/2012 zo dňa 17. 10. 2012, kde v právne a skutkovo zhodnej veci vylúčil všetkých sudcov Okresného súdu Dunajská Streda a prikázal vec na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Galanta. V konkrétnostiach uviedol, že súd sa mal dopustiť viacerých omylov. Rozhodol bez toho, aby umožnil navrhovateľovi ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k skutkovým a právnym otázkam veci. Navrhovateľ ako strana v konaní nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť, pričom sám nemal možnosť navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Konečné rozhodnutie súdom neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v ten istý deň rozhodol aj o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania, proti ktorému pripustil odvolanie. Navrhovateľ podal proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolanie, o ktorom ešte nebolo rozhodnuté.

K podanému odvolaniu sa odporca nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p. tento rozsudok podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), keďže ani zo strany odvolateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevysporiadal súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil.

Prvostupňový súd je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver o neodôvodnenosti nároku žalobcu. Rozhodnutie prvostupňového súdu je presvedčivé, premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís prvostupňový súd dospel, sú pre právnickú, ale i laickú verejnosť prijateľné, racionálne a aj spravodlivé.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednacía zásada. Prejednacía zásada spočíva v tom, že tvrdenie skutočností a navrhovanie dôkazov, ktoré ju preukazujú, je zásadne vecou účastníkov konania. Úprava vychádza z toho, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch a ukladá im označiť dôkazy k preukázaniu tvrdenia. Účastník má teda povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O. s. p.) a povinnosť dôkazu. K splneniu tejto povinnosti je zaviazaný každý účastník konania. Pokiaľ navrhovateľ poukazuje na ust. § 101 ods. 2 O. s. p. a na to, že súd nepostupoval správne, keď vykonal pojednávania bez prítomnosti navrhovateľa, odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď nepristúpil na rôzne konštrukcie navrhovateľa, ktoré iba sťažujú priebeh konania a postup súdu v ňom. Ustanovenie § 101 ods. 2 O. s. p. predpokladá pre prejednanie v neprítomnosti takého účastníka skutočnosť, že sa účastník nedostaví na pojednávania ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie. Navrhovateľ v danom prípade nepožiadala o odročenie z dôležitého dôvodu. Z návrhu na zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu porušenia nestrannosti súdu a sudcu je možné pri jeho obsahovom posúdení dôjsť k záveru, že týmto úkonom by navrhovateľ mohol požiadať o odročenie pojednávania, no zároveň vzhľadom na uvedený dôvod - nestrannosť sudcu, súdu - nie je možné v danej situácii vyhodnotiť takýto dôvod ako dôležitý, nakoľko o nestrannosti súdu už rozhodované v predmetnom konaní bolo.

Odvolačný súd zdôrazňuje, že nebolo porušené právo na kontradiktórne konanie. Podľa ust. § 115 ods. 1, 2 O. s. p., ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávajúce, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je potrebné chápať tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie práva konať a rozhodnúť v jeho prítomnosti. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Účastníci konania majú procesnú dôkaznú povinnosť, teda povinnosť uviesť dôkazy na preukázanie tvrdených skutočností. Procesný dôsledok spojený s dôkaznou povinnosťou môže mať za následok neunesenie dôkazného bremena. Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v návrhu na začatie konania, vo vyjadrení k nemu, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania pri odročovaní pojednávania. Jej cieľom je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch svedkov. Podľa ust. § 129 ods. 1 O. s. p. možno vykonať dokazovanie listinami tak, že predseda senátu (samosudca) na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oboznámi ich obsah. Podľa ust. § 122 ods. 1 O. s. p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

V danej veci bolo nariadené pojednávanie na deň 08. 01. 2014 o 10:30 hod na Okresnom súde Žilina, pričom navrhovateľ bol riadne na toto pojednávanie predvolaný, no nedostavil sa, keď zároveň podal návrh na zrušenie pojednávania z dôvodu objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu. Krajský súd poukazuje na skutočnosť, že v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv, teda právo vykonávať procesné úkony, vo formách stanovených zákonom nazeráť do spisu, robiť si výpisy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali § 123 O. s. p., byť predvolaný na súdne pojednávanie. Na pojednávaní sa súd oboznámil s obsahom spisu a obsahom exekučného spisu súdu (sp. zn. 20Er/3712/2011). Pokiaľ teda okresný súd na pojednávaní dňa 08. 01. 2014 vykonal dôkazy navrhované navrhovateľom a poskytol možnosť obom účastníkom zúčastniť sa pojednávania, čím mali možnosť vyjadriť sa k dôkazom, resp. navrhnúť ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, tak týmto postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu princípov kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní ako základných definičných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie. K právu účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zodpovedá aj povinnosť súdu umožniť účastníkovi, aby sa vyjadril ku každému dôkazu, ktorý súd vykonal a ktorý môže aj obsahovať zistenie významné pre rozhodnutie súdu. Tento postup bol zo strany okresného súdu postupom podľa § 122 ods. 1 v spojení s § 123 O. s. p. dodržaný. Okresný súd dodržal i zásadu priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov ako jednu zo základných zásad občianskeho súdneho konania, ktorú zaručuje nielen ústava (čl. 48 ods. 2), ale aj Dohovor (čl. 6 ods. 1), keďže táto zásada je súčasťou práva účastníkov konania na spravodlivé prejednanie veci, týkajúce sa ich občianskych práv a záväzkov a je aj zároveň špecifickým vyjadrením zásady kontradiktórnosti sporového konania. Práve zo strany prvostupňového súdu dodržanie práva účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom je v zhode i s judikatúrou, o ktorú sa opiera aj ESLP, ktorý vyslovil, že súčasťou koncepcie spravodlivého súdneho konania je zásada kontradiktórnosti, v súlade s ktorou musia mať účastníci nielen právo navrhnúť všetky dôkazy, ktoré považujú za nevyhnutné na preukázanie svojich tvrdení, ale aj právo byť oboznámený a vyjadriť sa ku všetkým dôkazom a vyjadreniam predloženým s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu. Vo vzťahu k princípu rovnosti zbraní, ktorý bol prvostupňovým súdom dodržaný, bola poskytnutá obom účastníkom konania primeraná možnosť predložiť svoje návrhy. Pokiaľ okresný súd v rámci vykonávaného dokazovania vytvoril procesný priestor obom sporovým stranám na navrhovanie dôkazov, oboznámenie sa a vyjadrenie sa k nim, tak neodňal navrhovateľovi ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, teda rešpektoval judikatúru ústavného súdu a ESLP. Postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu práva vyjadriť sa ku každému z vykonaných dôkazov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zásad priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov a kontradiktórnosti sporového konania, teda zásad obsiahnutých v príslušných ustanoveniach O. s. p., v práve na spravodlivý proces, ako ho vykladá ústavný súd a ESLP.

Pokiaľ navrhovateľ spochybňoval v konaní zákonného sudcu s poukazom na ust. § 15 ods. 1 O. s. p., odvolací súd zdôrazňuje, že o vylúčení zákonného sudcu už rozhodoval v uznesení č. k. 8NcC/153/2013-22 zo dňa 08. 03. 2013, ktorým nebola z prejednávania a rozhodovania vo veci vylúčená sudkyňa JUDr. Gabriela Dúbravková, keďže u nej neboli zistené okolnosti, ktoré by ju vylučovali. Odvolací súd v aktuálnom konaní takisto nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali nestrannosť zákonného sudcu.

Ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku (§ 14 a nasl. O. s. p.) predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá ani skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2010 sp. zn. 3 Nc 14/2010). Pre účely preskúmvanej veci odvolací súd konštatuje, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia navrhovateľa) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť odporcu za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.

Okresný súd vykonaným dokazovaním nemal za preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a taktiež ani tvrdenú škodu a priamu príčinnú súvislosť s rozhodnutím exekučného súdu, s ktorým konštatovaním sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil, preto v ďalších podrobnostiach poukazuje na dôvody napadnutého rozhodnutia. Za vecne správny považoval odvolací súd aj výrok, ktorým bol návrh navrhovateľa na prerušenie konania zamietnutý, lebo v skutočnostiach uvádzaných navrhovateľom, že podal ústavnú sťažnosť pre porušenie základného práva na zákonného sudcu a nestranný súd, tiež nevidel dôvod na prerušenie konania či už podľa § 109 ods. 1 písm. b) a c) O. s. p..

Odvolací súd tiež poukazuje na názor Ústavného súdu SR, podľa ktorého porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (nález Ústavného súdu SR z 07. 05. 2013, sp. zn. IV. ÚS 471/2012-75). Ďalej je nutné zdôrazniť, že súd vo svojej rozhodovacej činnosti na zákonom ustanovené lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky konkrétne okolnosti posudzovanej veci. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (pozri napr. I. ÚS 86/02). Ústavný súd už v tejto súvislosti uviedol, že pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem v „primeranej lehote“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 70/02).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p.. V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorý si však náhradu trov odvolacieho konania postupom podľa § 151 ods. 1 O. s. p. neuplatnil, resp. mu ani žiadne trovy nevznikli, preto rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.